

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2962/2022
29.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Тајјане Матковић Стефановић и Тајјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ђура Благојевић, адвокат у ..., против туженог Универзитет у Приштини, са привременим седиштем у Косовској Митровици, кога заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Лесковцу, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 96/22 од 19.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 29.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 96/22 од 19.05.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Лесковцу 21 П1 3/20 од 29.10.2021. године, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је одлуком туженог број ... од ...2019. године извршена дискриминација према тужиоцу, који према одредби члана 175. став 1. тачка 2. Закона о раду има право на продужење радног односа када наврши 65 година живота. Одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је тужени дискриминаторски поступао према тужиоцу, правним и другим радњама којима је тужиоцу онемогућено да продужи радни однос са Медицинским факултетом у Приштини, те да се наложи туженом да тужиоцу продужи радни однос у својству професора Медицинског факултета по истеку 65 година живота, и то у трајању од две године. Одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног страха и повреде права личности исплати износ од 80.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења да исплате, а на име накнаде материјалне штете износ од 80.000,00 динара са законском затезном каматом од дана вештачења до исплате. Одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да о свом трошку у јавним гласилима објави донету пресуду поводом ове тужбе. Обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 117.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 96/22 од 19.05.2022. године, одбјена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена је првостепена пресуда.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је одлучио да ревизија тужиоца није основана.

У доношењу другостепене пресуде није учињена битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку, на коју повреду ревизијски суд пази по службеној дужности. Повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 7. Закона о парничном поступку учињена од стране другостепеног суда није законом предвиђен ревизијски разлог, према одредбама члана 407. Закона о парничном поступку. Указивања ревидента да је другостепени суд учинио битну повреду одредаба поступка због тога што није отворио расправу и омогућио тужиоцу да изнесе доказе које је одбио првостепени суд, нису основана из разлога што је другостепени суд своју одлуку засновао на чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда, па није било разлога предвиђених одредбама члана 383. Закона о парничном поступку за отварање расправе и извођење доказа пред другостепеним судом. У ревизији се, такође, не може се истицати битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, према одредбама члана 407. ЗПП, због чега ревизијски суд ове ревизијске наводе није ценио.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац, ББ и ВВ, били су редовни професори Универзитета у Приштини када су, 2019. године, испуњавали услове за одлазак у пензију. Код туженог је у спорном периоду био на снази Правилник о поступку продужетка радног односа редовним професорима који су навршили 65 година живота, чијим одредбама су прописани услови и поступак продужења радног односа, између осталог чланом 5. да се поступак покреће на лични писани захтев који подноси редовни професор најкасније шест месеци пре истека школске године у којој испуњава услове за одлазак у пензију. Утврђено је да су тужилац и професор ББ захтеве за продужење радног односа поднели након истека рока према одредби члана 5. Правилника, односно након 31.03.2019. године, али да је захтев професора ББ усвојен и радни однос му продужен на период до две године, док је захтев за продужење радног односа поднет од стране овде тужиоца 25.06.2019. године одбачен од стране Сената Универзитета као неблаговремен, одлуком 19-2/341, која одлука је потврђена од стране Савета Универзитета одлуком ... од ...2019. године. Тужилац сматра да је на тај начин дискриминаторски поступао према њему, будући да је професору ББ који је поднео неблаговремен захтев као и тужилац, дозвољено да продужи радни однос на период од две године, док тужиоцу, који се налазио у истој материјалноправној ситуацији то није дозвољено, због чега тужилац предметном тужбом захтева да се утврди да је тужени дискриминаторски поступао према тужиоцу правним и другим радњама, уз захтев за накнаду материјалне и нематеријалне штете.

На основу утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови закључују да тужилац није доказао да је поступање туженог било у вези са неким личним својством тужиоца, које је својство утицало на поступке и одлуке туженог, односно тужилац није

у смислу одредбе члана 45. став 2. Закона о забрани дискриминације, учинио вероватним да је тужени извршио акт дискриминације.

Из наведених разлога, нижестепени судови одбијају тужбени захтев у целости.

Ревидент оспорава изнето становиште нижестепених суда јер сматра да из чињеница утврђених током првостепеног поступка, као и доказа који су морали бити изведени, произлази да је према тужиоцу поступано неједнако у истој правној ситуацији, односно дискриминаторски, а да тужени није доказао да услед тог акта није дошло до повреде начела једнакости, односно начела једнаких права и обавеза.

Ревизија тужиоца није основана. Правилно су нижестепени судови на утврђено чињенично стање применили материјално право на основу ког су одбили тужбени захтев.

Тужбени захтев заснива се на одредбама Закона о забрани дискриминације („Сл. гласник“ РС, бр.22/2009), којим законом је уређена општа забрана дискриминације, облици и случајеви дискриминације, као и поступци заштите од дискриминације. Правилно су нижестепени судови приликом примене наведеног закона закључили да је тужилац био у обавези да учини вероватним да је тужени извршио акт дискриминације, који подразумева неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање, у односу на лица или групе као и на чланове њихових породица и на њима блиска лица, на отворен или прекривен начин, а које се заснива на једном од личних својстава, детаљније прописано одредбом члана 2. став 1. тачка 1. Закона о забрани дискриминације. То би у конкретом случају значило да тужени није усвојио тужиочев предлог за продужетак радног односа до две године из разлога који су непосредно или посредно везани за стварна или претпостављена лична својства тужиоца, што би представљало обележја дискриминаторског поступања.

Међутим, тужилац је током поступка износио чињеничне тврдње да је према њену неједнако поступано зато што је професору ББ продужен радни однос за две године иако је поднео неблагоприятан захтев за продужење радног односа, те да је у тој ситуацији и тужилац који је такође поднео неблагоприятан захтев према чињеничном утврђењу првостепеног суда, морао бити једнако третиран. Према становишту Врховног касационог суда, наведено поступање надлежних органа Универзитета не представља дискриминаторско поступање, будући да нема елемената на основу који се може утврдити да се ради о неоправданом прављењу разлике или у неједнаком поступању у односу на тужиоца, које се заснива на његовом личном својству. Ово из разлога што је у процесноправном смислу наведено решење о одбацивању захтева донето у складу са Правилником по коме је поступао Универзитет у датом случају, чиме тужилац није доведен у положај који био би супротан тада важећим нормативним актима којима је уређен конкретан материјалноправни однос и то неједнаким поступањем због његовог личног својства. Другачије речено, поступање туженог које је у односу на тужиоца засновано на утврђеним правилима, а не на основу неког његовог личног својства, не може представљати акт дискриминације, без обзира да ли је у односу на неко треће лице у датој ситуацији поступљено другачије, како то тврди тужилац. Стога, тужбени наводи и чињеничне тврдње тужиоца пре свега су ствар оцене правилности и законитости решења којим је другом професору одобрено

продужетак радног односа за две године, него што је питање дискриминације тужиоца, јер нема доказа о дискриминаторском поступању туженог како то описује одредба члана 2 став 1. тачка 1 Закона о забрани дискриминације.

Имајући у виду да из утврђеног чињеничног стања произилази да нема доказа о дискриминаторском поступању туженог услед изостанка доказности основа на којима се овако поступање према законској дефиницији зансива, то је онда правилна одлука нижестепених судова којим су одбили тужбени захтев.

Из наведених разлога, Врховни касацони суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку донео одлуку као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић